

Vestnorsk filmsenter AS
Georgernes Verft 12
5011 Bergen

Norsk filminstitutt
post@nfi.no
kopi: vera.holm@nfi.no

Bergen, 18. juni 2024

Endringer i markedsordningen – høringsvar fra Vestnorsk filmsenter AS

Vi viser til høringsbrev av 25. mars 2024 om Forslag til endringer i tilskuddsordningen Produksjon av spillefilm etter markedsvurdering, og endring i forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon, og takker for muligheten til å gi innspill.

Målene for filmpolitikken: Hele landet skal tas i bruk

I høringsnotatet henvises det til at målene for filmpolitikken kommer frem av Prop. 1 S (2023-2024):

«Målene fastsatt i proposisjonen og i forskrift gir dermed NFI et ansvar blant annet for å legge til rette for et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet, at det produseres audiovisuelle verk med potensial til å nå et stort publikum i Norge og i utlandet, og å legge til rette for profesjonalitet, likestilling og mangfold i audiovisuell bransje.»

Prop. 1 S (2023-2024) setter også tydelige mål om at filmpolitikken skal «*løfte fram audiovisuelle historier og opplevelser fra hele landet*» og bidra til «*produksjon av film, serier og dataspill av høy kvalitet som gjenspeiler hele befolkningen*» (vår understreking).

I høringsnotatet er dette filmpolitiske mål som ikke er tilstrekkelig belyst eller problematisert. I vårt høringsvar tar vi derfor utgangspunkt i disse målene.

Insentiver til og definisjon av mangfold

En gjennomgang av NFI sine tildelinger under markedsordningen fra 2020 til dags dato viser at 100% av tildelingene går til produksjonsselskaper i Oslo-regionen (definisjon jfr Oslo-regionen IPR). Som det poengteres i høringsnotatet, skal ikke markedsordningen kvittere ut samtlige filmpolitiske mål – det skal skje i et samspill med øvrige ordninger i NFI. Men, for en nasjonal tilskuddsordning er dette en historikk som er problematisk. Også samlet sett for NFIs tilskudd ser vi en svært kraftig sentralisering, med 86% av tilskudd over NOK 1 million som går til selskap i Oslo-regionen (kilde: www.nfi.no/tildelinger).

Dette er kjente tall som har vært stabile over tid, og momenter og hovedfunn som også trekkes frem i NFIs egen omtale av mangfoldsrapportene, *Innholdsmangfold i norske filmer og serier* (Telemarksforskning), og *Øyet som ser – mangfold og representasjon i norsk film* (Fafo). Rapportene viser at det er en overrepresentasjon av historier med handling fra Oslo. Likevel er ikke dette momenter som tas opp i høringsnotatets avgrensning av mangfold.

Når også tilskuddshistorikken viser at det er en fullstendig dominans i historier produsert fra Oslo, blir det naturlig å ta grep for å sikre at historier blir fortalt fra hele landet. Vestnorsk filmsenter vil derfor gi innspill om at den regionale dimensjonen må inngå i mangfoldsbegrepet.

I høringsnotatet defineres mangfold i skaperleddet som produsenter, regissører og manusforfattere som A) identifiserer seg som samiske, B) er innvandrere fra et ikke-vestlig land, eller C) er norskfødte med innvandrerforeldre fra et ikke-vestlig land.

Vi vil gi innspill om at det her må være en regional dimensjon, ved at det innføres et fjerde kriterium for produsenter, regissører og manusforfattere som D) er bosatt og har etablert sitt hovedvirke utenfor Oslo-regionen.

Etterhåndstilskudd (EHT) og regionalt støttet film

Forskriften for audiovisuell produksjon åpner i dag for at filmer med produksjonstilskudd fra én regional tilskuddsforvalter, på minst 25% av samlet budsjett eller NOK 3 mill, kan få EHT. Denne muligheten er begrenset til tilskudd som gis etter kunstnerisk vurdering, jfr forskriftens § 3-6.

For å få bedre regional representasjon i markedsordningen er det avgjørende at produsenter kan bygge track record og komme i posisjon (jfr Fafo-rapporten). Vi vil derfor gi innspill om at endringer i forskriften for markedsordningen, og et ønske om mer mangfold i søknadsbunken, sees i sammenheng med dette punktet. Det vil dermed være formålstjenlig at det åpnes for at regionale tilskuddsforvaltere også kan gi tilskudd etter § 3-7.

I lys av rollefordelingen mellom filmsentre og filmfond, og i tråd med mål om at mer samarbeid og samproduksjon mellom regionene er ønskelig, vil det videre være naturlig at utløsende tilskudd på minst 25% av samlet budsjett eller NOK 3 millioner kan komme fra flere regionale fond og sentre.

Innspill

På denne bakgrunn vil Vestnorsk filmsenter gi følgende innspill til anbefalte tiltak:

1. Panelets sammensetning og arbeid

Vi bifaller i det vesentligste NFIs anbefalinger, men stiller spørsmålsteget ved at panelet ikke får mandat til å vurdere samlet bidrag til publikumsoppslutning. Vi etterlyser samtidig en bedre gjennomgang av panelets sammensetning. Kravet som stilles, erfaring som produsent eller distributør fra filmer med svært høyt publikumstall, gjør at rekrutteringen til panelet blir svært begrenset.

I tråd med problembeskrivelsen i Fafo-rapporten, og for å sikre økt mangfold i panelet, vil vi gi innspill om at FilmReg kan utpeke et fjerde medlem - eksempelvis produsenter som henter ut EHT gjennom tilskudd fra regionale tilskuddsforvaltere. Dette vil gi økt sirkulasjon av kunnskap om markedstrender og publikumsvurderinger, og kan tilføre komiteen et bredere perspektiv, og bedre grunnlag for sine beslutninger.

2. Etterskuddsvis belønning av mangfold

Vi støtter anbefalingen om å innføre en etterskuddsvis belønning av mangfold, men vil gi innspill om at regional tilhørighet for produsent/manus/regi må inngå i mangfoldsbegrepet. For å snevre inn tilfanget av prosjekter, kan det her vurderes å øke kravet til en høyere sats enn 25%.

3. Utkast til endringsforskrift

Våre innspill til endringer i § 3-9, kan lyde (endringer i uthevet skrift):

*Filmer med produksjonstilskudd etter § 3-6 **eller § 3-7** fra regional tilskudsforvalter kan få etterhåndstilskudd dersom samlede utviklings- og produksjonstilskudd fra **regionale tilskudsforvaltere** utgjør minst 25% av utviklings- og produksjonsbudsjettet eller 3 mill kroner eller mer.*

Ettersom kravene til mangfold skal fastsettes i retningslinjene for tilskudsordningen, og ikke i selve forskriften, vil ikke endringer i § 3-10 være en forutsetning.

En eventuell presisering av endringsforslaget til § 3-10, med et siktemål om økt regional mangfold, kan lyde (endringer i uthevet skrift):

*For filmer med produksjonstilskudd etter § 3-7 som oppfyller krav til mangfold, **og filmer med tilskudd fra regionale tilskudsforvaltere som utgjør minst 25% av utviklings- og produksjonsbudsjettet eller 3 mill kroner eller mer**, utgjør etterhåndstilskuddet 150 prosent av dokumenterte inntekter.*

Vi håper Norsk filminstitutt får anledning til å ta våre innspill til vurdering, og at det i utarbeidelsen av mangfoldskrav i retningslinjene for tilskudsordningen gjøres en grundig vurdering av hvordan denne kan bidra til økt regionalt mangfold.

For Vestnorsk filmsenter AS,

(sign)
Stine Tveten, daglig leder

(sign)
Sigmund Elias Holm, avdelingsleder